

A mikrofilmzés szabványosítási kézikönyve

(Összeáll.: Dezső László; Földi Pál; Tőkés László.)

Bp. Szabványk. 1979. 212 p. 1 mell. 29 cm.

/Magyar Szabványügyi Hivatal./

/Szabványosítási szakkönyvtár 13./

Bibliogr. fejezetenként

ISSN 0324-7287

ISBN 963 402 170 0

OMKDK rakt. sz.: B 28080/13

A szabványok fontossága közismert a műszaki és gazdasági élet minden területén. Ha egy-egy szakterületen hiányoznak vagy áttekinthetetlenek a szabványok, az a termelésben, az intézmények, vállalatok közötti együttműködésben tartós nehézségeket okoz.

A mikrofilmtechnikát ma már sok műszaki, tudományos, ügyviteli, tájékoztatási stb. területen használják fel, de a felhasználók nem ismerik eléggé a mikrofilmzés szabványait. E téren nem a szabványok hiánya, hanem azok sokfélesége, áttekinthetlensége és nehéz hozzáférése okoz problémát.

A mikrofilmtechnika szabványosítása a reprográfiai ipar szempontjából legfejlettebb országokban jelentős eredményeket ért el (pl. hasznosak az USA, NSZK, Anglia, Szovjetunió, NDK és Csehszlovákia nemzeti szabványai). A *Nemzetközi Szabványügyi Szervezet (ISO)* keretében, 84 ország képviselésében 1950 óta készülnek mikrofilmszabványok. Az utóbbi években az ISO/TC 171 „*Mikrográfia*” elnevezésű műszaki bizottság foglalkozik e témával. 1974 óta a KGST-országok is dolgoznak ki nemzetközi szabványokat, illetve ajánlásokat, amelyek a résztvevő országok saját nemzeti szabványai alapját képezik. Ezek mellett jól hasznosíthatók a nemzeti és nemzetközi szakmai szervezetek szabványai és egyéb, szabványként még el nem fogadott tervezetek, az intézmények, hálózatok belső szabályzatai stb. is.

A mikrofilmzés szabványosítási kézikönyve e sokféle szabványról ad áttekintést egyrészt ismertetések, másrészt teljes szabványok közlése által.

A mikrofilmtechnikában a *méretszabványok* mellett (mint pl. a filmek, orsók, görgők, felvételek, másolatok stb. méretei) fontosak a *minőségvizsgáló szabványok*, pl. a felvételi anyagok minősége, felbontóképessége, a kidolgozott mikrofilmek eltarthatósága, a felvevő-, olvasó- és nagyítókészülékek objektívjének és megvilágító rendszerének minősége stb. is. Ezért a mikrofilmzésben kiemelt szerep jut a vizsgálati módszerek és eszközök szabványosításának.

Ezek mellett szabványok rögzítik a *mikrofilmkészítés munkafolyamatait* (pl. a felvételek sorrendjét, kicsinyítést, a filmre fényképezhető tájékoztató táblákat stb.). Néhány műszaki felhasználói területen, elsősorban műszaki dokumentációk mikrofilmzésében, nélkülözhetetlen a mikrofilmzésre alkalmas eredeti dokumentumok előállításának a szabványosítása, jól mikrofilmmezhető műszaki rajzok készítése. Mindezek mellett szabványosítás tárgyát képezik a filmraktározási körülmények, a tárolóeszközök és nem utolsósorban a *terminológia*, a mikrofilmzés szakkifejezései.

E kiadvány a bevezetőkön kívül 10 fejezetet tartalmaz: Terminológia; Mikrofilmező anyagok; Mikroformák; Gépek, készülékek; Mikrofilmzésre alkalmas eredetiek; Mikrofilmkészítés; Olvashatósági vizsgálatok és egyéb vizsgálati módszerek; Mikrofilmzés a szakirodalmi információcserében; Mikrofilmek raktározása, tárolása és csomagolóeszközei; A mikrofilmzés jelenleg folyó szabványosítási munkái.

A szabványok csoportosítása által összeáll a *mikrofilmkészítés, -tárolás és -használat majdnem teljes munkafolyamata*. Helytelen lenne a mikrofilmszabványokban csak a tiltó és korlátozó jelleget látni. A szabványok egységesítő hatása mellett jelentős azok informáló, útmutató szerepe a mikrofilmrendszerek szervezésében, a munkafolyamatok megtervezésében, a gépek, készülékek kiválasztásában. A mikrofilm-felvételezés munkafolyamatának szervezését pl. megkönnyítik a felvételek sorrendjére, a tájékoztató táblákra, bibliográfiai adatokra, a kicsinyítés mértékére, az ellenőrzésre stb. vonatkozó szabványok. Egyik-másik szabványt megfelelő behelyettesítéssel és bővítéssel a gyakorlati munka szabályzataként is fel lehet használni. Közvetlen munkaeszközként vehetők igénybe a mikrofilmek vizsgálatára vonatkozó szabványok is.

A kiadvány a szabványokat különböző részletességgel ismerteti. Az eddig megjelent hazai (MSZ) szabványokat és egy KGST-ajánlást (összesen 9 dokumentumot) teljes terjedelmében közöl, 60 szabványt kivonatosan ismertet és további közel ennyire hivatkozik.

Az egyes fejezetek elején bevezető, végén szakirodalmi bibliográfia könnyíti meg a téma áttekintését és az elmélyülő tájékozódást. A könyv mellékletében néhány különálló lapra sokszorosított, mikrofilmzés céljára közvetlenül felhasználható szimbólum piktogramját találjuk.

Gara Andor

